

De maand Sha'baan

شهر شعبان

revisie: Aboe Abdillah Al-belgikie

:

Kantoor voor da'wa Rabwah (riyadh)

1430-2009

islamhouse.com

Islam voor iedereen

In naam van Allah, de Barmhartige, de Genadevolle

De Maand Sha'baan

Inleiding:

Sha'baan is de naam van de achtste maand in de Islamitische jaartelling. Het wordt zo genoemd omdat de (oude) Arabieren in deze maand zich verspreiden (tasha'aba) op zoek naar water, er is wordt ook gezegd dat zij zich ergens verspreidden om overvallen dan wel invallen te plegen. Uit verschillende overleveringen kunnen wij tevens herleiden dat Sha'baan verschijnt, of zich vertakt, tussen maand 'Radjab' en de maand 'Ramadan'. De meervoudsvorm van het woord Sha'baan is Sha'baanaat en Sha'aabeen.

Dit is wat betreft de taalkundige betekenis van het woord, de tekst hieronder handelt over de betekenis en het belang van deze maand binnen de Islam.¹

Het wordt aanbevolen te vasten tijdens de maand Sha'baan:

De moeder der gelovigen, 'Aa-ishah (moge Allah tevreden met haar zijn), zei:

*"De boodschapper van Allah (salla llaahoe 'aleihi wa sallam) was gewoon om te vasten totdat wij dachten dat hij nooit zijn vasten zou verbreken, en (hij was gewoon) niet te vasten totdat wij dachten dat hij nooit zou vasten. Ik heb de boodschapper van Allah nooit een gehele maand zien vasten behalve in de Ramadan, en ik heb hem nooit meer zien vasten dan dat hij in Sha'baan deed."*²

Het is tevens overgeleverd dat Oesaamah ibn Zayd (moge Allah tevreden met hen zijn) zei:

"Ik zei, 'O boodschapper van Allah, ik zie u niet vasten in een andere maand zoals ik u zie vasten in Sha'baan.' Hij (salla llaahoe 'aleihi wa sallam) zei, 'Dat is een maand waaraan mensen geen aandacht besteden, tussen Radjab en Ramadan, en het is een maand waarin de handelingen opgeheven worden naar de Heer der Werelden. Ik hou ervan dat mijn daden opgeheven worden terwijl ik vast.'" ³

Ibn Radjab (moge Allah hem genadig zijn) zei:

"Het vasten in Sha'baan is beter dan het vasten in de Heilige Maanden, en de beste van de vrijwillige vasten zijn die, die het meest dichtbij (verricht worden) de Ramadan zijn, voor of na. De status van deze vastendagen zijn zoals as-Soenan ar-Rawaatieb (vrijwillige gebeden) die verricht worden voor en na verplichte gebeden, en die gebrek in het aantal verplichte gebeden goedmaken. Hetzelfde geldt voor vastdagen die verricht worden voor en na Ramadan. Zoals as-Soenan ar-Rawaatieb beter zijn dan andere vrijwillige vasten, zo zijn

¹ Noot toegevoegd na revisie van de tekst.

² Al-Boekharie, 1833 en Mouslim, 1956.

³ An-Nasaa-ie, zie Sah'eeh' at-Targhieb wa't-Tarhieb, pagina 425.

vastendagen (in de maanden) voor en na Ramadan beter dan vastendagen op andere tijdstippen."

In 'as-Sahiehayn' (Al-Boekharie en Mouslim) werd overgeleverd op gezag van Ibn ,Abbaas:...

Dat de boodschapper van Allah nooit een gehele maand vastte, afgezien van de Ramadan."⁴

Imaam Ibn H'adjar zei:

"Hij (salla llaahoe 'aleihi wa sallam) verrichtte meer vrijwillige vasten in Sha'baan dan in andere maanden, en hij was gewoon het grootste gedeelte van Sha'baan te vasten."

Eveneens, toen de profeet (salla llaahoe 'aleihi wa sallam) een aantal Soennah gebeden had gemist, of als hij (salla llaahoe 'aleihi wa sallam) Qiyyaam al-Layl had gemist, dan haalde hij dit in.

'Aa-ishah (moge Allah tevreden met haar zijn) maakte voornamelijk gebruik van deze gelegenheid om verplichte vastendagen van de Ramadan in te halen, die zij gemist had wegens ongesteldheid; gedurende andere maanden had zij het te druk met de profeet, waardoor zij niet kon vasten. Wij dienen hier tevens aan te geven, dat wie enkele dagen van de Ramadan gemist heeft, deze dient in te halen alvorens de volgende Ramadan begint. Het is niet toegestaan om dit te vertragen tot na de volgende Ramadan, behalve in gevallen van noodzaak (zoals een geldig excuus dat voortduurt tussen de twee opeenvolgende Ramadan-maanden).

Degene die in staat is om de gemiste vastdagen goed te maken vóór de volgende Ramadan en dit niet doet, hij dient deze in te halen na deze (volgende) Ramadan en in toevoeging hiertoe dient hij berouw te tonen en één arme persoon te voeden voor elke dag die hij gemist heeft. Dit is de zienswijze van de Imams Maaliek, Shafi'ie en Ahmad (moge Allah hen genadig zijn).

Een ander voordeel van het vasten in Sha'baan, is dat het een soort van voorbereiding is voor de vastendagen van de Ramadan, in geval een persoon het moeilijk vindt om te beginnen met vasten wanneer de Ramadan begint; als hij vast in Sha'baan dan zal hij gewend raken aan het vasten en zal hij zich sterk en energiek voelen wanneer Ramadan begint. Sha'baan is als een introductie op de Ramadan en het heeft een aantal aspecten die in overeenstemming zijn met de Ramadan, zoals het vasten, het reciteren van de Qor-aan en het geven in liefdadigheid.

Salamah ibn Soehayl was gewoon te zeggen:

"De maand van Sha'baan is de maand van de recitatoren (van de Qor-aan)."

Habieb Ibn Abi Thaabit was gewoon te zeggen, wanneer Sha'baan kwam:

"Dit is de maand van de recitatoren (van de Qor-aan)."

Wanneer Sha'baan is aangebroken begon 'Amr ibn Qays al-Malaa'i zijn winkel te sluiten en zijn tijd te wijden aan het lezen van de Qor-aan.

⁴ Overgeleverd door Al-Boekharie, 1971; Mouslim, 1157.

Het vasten na halfweg Sha'baan:

Het is overgeleverd van Aboe Hoerairah (moge Allah tevreden met hem zijn) dat de boodschapper van Allah (salla llaahoe 'aleihi wa sallam) zei:

*"Wanneer Sha'baan half voorbij is, vast dan niet."*⁵

Deze h'adieth geeft aan dat het niet toegestaan is om te vasten na de helft van Sha'baan. Er bestaat echter ook overleveringen die aangeven dat het toegestaan is om in die periode te vasten. Enkele voorbeelden zijn:

Aboe Hoerairah heeft overgeleverd dat de boodschapper van Allah (salla llaahoe 'aleihi wa sallam) zei: "Anticipeer niet op Ramadan door één of twee dagen te vasten voor het begint, maar als een man uit gewoonte vast, laat hem dan vasten."
(Overgeleverd door Boekhaarie, 1914; Moesliem, 1082)

Het is tevens overgeleverd dat 'Aa-ishah (moge Allah tevreden met haar zijn) zei:

"De boodschapper van Allah was gewoon alles van Sha'baan te vasten, hij was gewoon om Sha'baan te vasten behalve een paar dagen."
(Overgeleverd door Boekhaarie, 1970; Moesliem, 1156)

Imaam Nawawi (moge Allah hem genadig zijn) zei:

"De boodschapper van Allah (salla llaahoe 'aleihi wa sallam) was gewoon alles van Sha'baan te vasten, hij (salla llaahoe 'aleihi wa sallam) was gewoon om Sha'baan te vasten behalve een paar dagen - de tweede zin geeft een uitleg van de eerste zin, en het geeft (hiermee) aan dat het woord 'alles' de betekenis draagt van 'grootste (gedeelte)'".

Deze overleveringen geven aan dat het toegestaan is om te vasten na de helft van Sha'baan, maar dit is dus enkel toegestaan voor degenen die doorgaan met vasten nadat zij aan het begin van Sha'baan waren begonnen met vasten, tevens is het toegestaan om te vasten voor degenen die een vast patroon hebben in hun vastendagen.

De geleerden van de Shafa'itische wetschool volgden al deze overleveringen en zeiden: *"Het is niet toegestaan om te vasten na de helft van Sha'baan, behalve voor degenen die een gewoonlijk patroon hebben van vasten, of degenen die doorgaan met vasten nadat zij al begonnen waren met vasten aan het begin van de maand."*
(Zie *al-Madjmoe'*, 6/399-400; *Fath' al-Baari*, 4/129)

Imaam an-Nawawi (moge Allah hem genadig zijn) zei in *Riyaadh as-Saalih'ien* (pagina 412): *"Hoofdstuk over het verbod op het anticiperen van de Ramadan door te vasten na de helft van Sha'baan, behalve door diegene die doorgaat met vasten (waarmee hij begonnen is) voor de helft van de maand, of degene die een regelmatig patroon heeft van vasten, zoals het vasten op maandagen en donderdagen."*

Sheikh 'Abdoel 'Aziez Ibn baaz (moge Allah hem genadig zijn) werd gevraagd over de hadieth waarin wordt gesproken over het verbod om na de helft van Sha'baan te vasten. Hij zei:

⁵ Overgeleverd door Aboe Dawoed, 3237; at-Tirmidhie, 738 en Ibnoe Maadjah, 1651; geclassificeerd als authentiek door Sheikh al-Albaanie in *Sah'ieh'at-Tirmidhie*, 590.

"Dit is een authentieke hadieth zoals Sheikh al Albaanie heeft gezegd. Wat hiermee (d.w.z., de hadieth) bedoeld wordt is dat het niet toegestaan is om te beginnen met vasten ná de helft van de maand. Echter, als een persoon bijna de hele maand vast of de hele maand, dan volgt hij de Soennah." (Madjmoe' Fataawa as-Sheikh Ibn Baaz, 15/385).

Sheikh Ibn 'Oethaymien zei in zijn commentaar op Riyaadh as-Saalih'ien (3/394): *"Zelfs als de hadieth 'sahieh' is, het verbod erin niet betekent dat dit (d.w.z vasten) haraam is, het is juist enkel makroeh, zoals sommige geleerden dit eruit hebben begrepen. Degene die echter de gewoonte heeft om regelmatig te vasten dient te vasten, zelfs ná de helft van Sha'baan ."*

Conclusie:

Concluderend kan gesteld worden, dat het niet is toegestaan om te vasten gedurende de tweede helft van Sha'baan, en dit is haraam ofwel makroeh. In de volgende gevallen is echter geen sprake van een verbod of afkeurenswaardige handeling:

1) Men heeft de gewoonte om regelmatig te vasten, gezien de uitspraak van de boodschapper van Allah (salla llaahoe 'aleihi wa sallam): "Anticipeer niet op Ramadaan door één of twee dagen te vasten voor het begint, maar als een man uit gewoonte vast, laat hem dan vasten." (Overgeleverd door Boekhaarie, 1914; Moesliem, 1082)

2) Men heeft een aantal dagen van de eerste helft van Sha'baan gevast en wenst tevens een aantal dagen van de tweede helft van Sha'baan te vasten.

3) Men vast met de intentie om een belofte te vervullen; om een gemiste dag van de vorige Ramadan in te halen, of men vast ter compensatie (kafaarah), etc. Het vasten voor deze aspecten is volgens de meerderheid van de geleerden toegestaan.

Wanneer een van de bovenstaande drie scenario's zich voordoet mag men dus wél vasten in de tweede helft van Sha'baan!

Waarom wordt het afgeraden om kort voor de Ramadaan te vasten?

Ten eerste dient men af te zien van het vasten van deze dagen (vlak voor de Ramadan) opdat er geen dagen aan de Ramadan toegevoegd worden die er geen onderdeel vanuit maken.

Vasten op de dag van 'Eid is verboden om dezelfde reden; (wij vasten dus niet) opdat wij niet in dezelfde val lopen als de lieden van het boek (joden en Christenen), zoals zij zelf aspecten toevoegden aan het vasten naargelang hun opwellingen en lusten.

Om dezelfde reden is het verboden om te vasten op "de dag van de twijfel".

'Ammar (moge Allah tevreden met hem zijn) zei: degene die vast op deze dag is ongehoorzaam aan Aboe-l Qaasim (d.w.z. de profeet)"

De "dag van twijfel" is een dag waarop de mensen niet zeker weten of het wel of geen Ramadan is, (dit is zo) wanneer het nieuws van het zien van de halve maan afkomstig is van iemand wiens woord niet aanvaard kan worden. Wat betreft een bewolkte dag, sommige geleerden zeiden dat dit tevens een "dag van twijfel is" en zij zeiden dat het vasten op deze dag niet toegestaan is; dit is de mening van de meerderheid van de geleerden.

Ten tweede dienen wij een onderscheid te maken tussen verplichte vastendagen en vrijwillige vastendagen, want het is in de Islam voorgeschreven om een onderscheid te maken tussen

verplichte en vrijwillige handelingen. Om deze reden is het verboden om te vasten op de dag van 'Eid en de profeet verbood eveneens om na een verplicht gebed direct het vrijwillig gebed te laten volgen, tenzij het was afgesloten met de eindgroet nl. salaam of door te spreken; dit gold vooral voor het Soennah gebed voor Fadjr - het is voorgeschreven om een duidelijk verschil te maken tussen dit (vrijwillige) gebed en het verplichte gebed. Om deze reden is het tevens voorgeschreven om het vrijwillige gebed thuis te bidden en hierna te gaan liggen.

Sommige onwetenden denken dat de reden waarom wij niet vasten vlak voor Ramadan, is zodat wij kunnen eten en onze lusten kunnen stillen voordat we ons dat verbieden door te vasten. Dit is een fout die voortkomt uit onwetendheid van de persoon die dit denkt. En Allah weet het beste

Referenties:

- Lataa'if al-Ma'aarif fima li Mawaasim al-'Aam min al-Wazaa'if, door **Ibn Radjab al-Hanbali**
- Al-Ilmaan bi shay-in min Ah'kaam as-Siyaam, door '**Abd al-'Azeez al-Raadjihi**

www.islamhouse.com

Islam voor iedereen !

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة
Islamic Propagation Office in Rabwah
P.O.Box 29465 RIYADH 11457 - TEL 4454900 - 4916065
FAX: 4970126 - E-Mail: rabwah@islamhouse.com
<http://www.islamhouse.com>